

Chronologische signaleringslijst van koloniaal en niet-Surinaams literair werk over Suriname

Onder redactie van Michiel van Kempen

Deze hieronder afgedrukte lijst bevat alle getraceerde belletristische werken over Suriname in boekvorm van niet-Surinaamse auteurs (inclusief enkele 'tussenfiguren', die om strijd worden gezien als behorend tot de Surinaamse letteren of als passanten/immigranten; opname in deze signaleringslijst houdt geen waardeoordeel over de betreffende tekst in). 'Belletristisch' moet hier worden opgevat in de ruime, oude betekenis, en houdt dus ook landbeschrijvingen en journalistieke werken in. Er moet rekening mee worden gehouden dat oude reisbeschrijvingen betrekking kunnen hebben op de gehele 'Wilde Kust' en dus op meer dan het huidige grondgebied van Suriname.

In de lijst zijn uitsluitend eerste drukken vermeld. Vertalingen zijn alleen opgenomen, wanneer het om de vertaling naar het Nederlands ging. Secundaire literatuur, kranten en tijdschriftbijdragen zijn niet opgenomen. De titelbeschrijvingen zijn als signalement bedoeld en derhalve zijn de titels niet uitputtend bibliografisch beschreven.

De lijst is opgedeeld in titels die in principe voor volwassenen zijn bestemd en kinder- en jeugdboeken, ook al is een scherpe afbakening van beide genres niet altijd goed te geven.

De lijst kan onmogelijk uitputtend zijn. Hoewel er tal van bibliotheek- en privécollecties voor zijn geraadpleegd, leert de ervaring dat er altijd weer boeken opduiken die zich in geen enkele publieke collectie bevinden, of die door hun titel niet verraden dat zij zich in Suriname afspelen. Verbeteringen en aanvullingen worden dan ook graag ingewacht:

Michiel_van_Kempen@hotmail.com

Gebruikte afkortingen:

Biog = Gefictionaliseerde biografie

Bl = Bloemlezing

D = Dagboek

E = Essay/beschouwend proza

GB = Gedichtenbundel

N = Novelle

R = Roman

RV = Reisverslag en/of landenbeschrijving

T = Toneel

V = Verhaal

VB = Verhalenbundel

II. Kinder- en jeugdliteratuur

- Elise, *Uit verre landen en van nabij: verhalen voor de jeugd*. Amsterdam: G.W. Tielkemeijer, [1850] [er is ook een editie: Schoonhoven: S. & W.N. van Nooten], R. [Het eerste verhaal, 'De jonge boschneger', gaat over Suriname.]
- Schaick, C. van. *Dichtbundeltje voor de Surinaamsche jeugd*. Haarlem: Kruseman, 1853, J/GB.
- Andriessen, P.J. *Marie en Pauline of Nederigheid en hoogmoed*. Amsterdam: J.D. Sybrandt, [1856], R.
- Gogh, Christina van. *Vertellingen van een Surinaamschen vogel*. Amsterdam: P.M. van der Made, [1864], R.
- Gerdes, E. *De kanten zakdoek: een verhaal uit den ouden tijd*. Leiden: Sijthoff, [1867], R.
- Kapitein Hendrik Verveen [ps. van J.H. van Balen]. *Adda, de lotgevallen van een' slaaf*. Schiedam: Roelants, 1879, R.
- Bos, G.J. *Jacht- en Krijgstafereelen naverteld door Kapitein Flint*. Amsterdam: J. Vlieger, 1885, R.
- Balen, J. Hendrik van. *De commandant van de negerjagers: historisch verhaal van de krijgstochten tegen de boschnegers in Suriname 1772-1778*. Met 12 platen van Wilm Steelink. Amsterdam: Jan Leendertz & Zoon, [1890], R.
- Reule Nz, Ant.S. *Avonturen in Oost en West, In het Goudland - Onder de Boschnegers*. Almelo: Hilarius Wzn., W. [1890], R. [De tweede novelle, afzonderlijk gepagineerd, over Suriname.]
- Liefde, J. de. *De levende afgod of De geschiedenis van een kankantrieboom*. Amsterdam: Höveker & Zoon, [1891], R.
- Schomaker, H.H. *Feestliederen voor de Surinaamsche jeugd: ter eere van H.M. Wilhelmina, koningin der Nederlanden, bij gelegenheid van hare inhuldiging*. Paramaribo: Heyde, 1898, GB.
- Liefde, J. de. *Uit drie landen*. Amsterdam: NV Boekhandel voorheen: Höveker & Wormser, [1900], RB.
- Jacobs, Herm.J. & Julius W. Jacobs. *Uit onze omgeving: leesboek voor Surinaamsche scholen*. Geïllustreerd door Jan Sühl. Groningen/'s-Gravenhage: Wolters, 1917-1920, Bl. (4 dln.)
- Tex-Boissevain, A. den. *Tora bij de Trio's*. Amsterdam: Van Campen, [1923], R.
- Jacobs, Herm.J. *Suriname: aardrijkskundig leesboek*. Groningen: Wolters, 1916, Bl.
- Hobma, J. [samensteller]. *De kruisvlag in top: zendingsvertelboek voor school en huisgezin*. Zwolle: Kok, 1926, Bl.
- Toriman [= Richard Abbenhuis]. *Aan de grenzen van Cayenne*. Amsterdam: NV De RK Boek-centrale, 1927, R.
- Leys, J.J. *Het avontuur van een Chinees in de West*. Rotterdam: Bredée, [1929], N.
- Vollmar, A. *Boven alles: een kerstgeschiedenis voor jong en oud*. Utrecht: Joh. de Liefde, [ca. 1930?], N.
- Ass, W. van [= Richard Abbenhuis]. *Jan zonder Vrees in Suriname*. Tilburg: R.K. Jongensweeshuis, 1930, Roomsche reeks 20, R.
- Legêne, P.M. *Van boschnegers en roodhuiden*. Den Haag: Voorhoeve, 1932, R.
- Jacobs, Herm.J. *Reizen en pleisteren; een serie aardrijkskundige leesboeken voor het onderwijs*. (dl. 5, *Nederland buiten Europa*). Zutphen: Thieme & Cie, 1933-, Bl.
- Legêne, P.M. *De zwarte profeet uit het oerwoud*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1933], E.
- Zwet, C. van der. *De zwarte tijgerin*. Delft: W.D. Meinema, [1933], R.
- Hoogewerf, G. *Met Piet Hein naar de West*. Amsterdam: Van Holkema & Warendorf, 1935, R.
- Zwet, C. van der. *De gieren zoeken*. Rotterdam: Voorhoeve, [1936], R.
- Amstel, Hans van [= Hans Helmer], *Jong Suriname op avontuur*. 's-Hertogenbosch: Malmberg, [1937], R.
- Bielke, Esther. *Kleine Sariman*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1938], N. [Zeister Tracten no. 4.]
- Amstel, Hans van *De wraak van de Javaan*. 's-Hertogenbosch: Malmberg, 1939, R.
- Legêne, P.M. *Kleine rakkers*. Illustraties Eva Schütz. Zeist: Het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1939], V.
- Legêne, P.M. *Soeradshmoekhi: ('t zonnebloempje)*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1939], N.
- Legêne, P.M. *Doffie: de grootste rakker van Paramaribo. Uit het dagboek van 'Moeder S.'*. Zeist: Het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergem., 1940, N.

Groot, A. de. *Verloren...? Gered...?* Korte verhalen, 1e serie. Paramaribo: Van den Boomen, 1942, VB.

Groot, A. de. *Tussen ja en nee*. Korte verhalen, 2e serie. Paramaribo: Van den Boomen, [z.j.], VB.

Groot, A. de. *Drie bij drie*. Korte verhalen, 3e serie. Paramaribo: Van den Boomen, [z.j.], VB.

Groot, A. de. *Van de dood naar het leven*. [Paramaribo: Van den Boomen, z.j.], VB.

Groot, A. de. *Individuën*. [Paramaribo: Van den Boomen, z.j.], VB.

Groot, A. de. *Mooie en lelijke gevallen*. [Paramaribo: Van den Boomen, z.j.], VB.

Groot, A. de. *Het oude, dat altijd nieuw is*. [Paramaribo: Van den Boomen, z.j.], VB.

Legêne, P.M. *Tani, het godenkind*. Den Haag: Voorhoeve, [1942], VB.

Donaldson, Lois. *Pictured Geography: Guiana in story and pictures*. Illustrated by Kurt Wiese. Chicago: Albert Whitman and Company, 1944, RV.

Legêne, P.M. *Wat het Surinaamse oerwoud ons vertelt*. Zeist: Het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergem., [ca. 1945], N.

Amstel, Hans van. *De laatste der Wajarikoele's in Suriname*. Bussum: Paul Brand, 1946, R.

Lynden, J.W. Baronesse van. *In het Surinaamse oerwoud*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1947], N.

Lynden, J.W. Baronesse van. *Van een Surinaamse jongen*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1947], N.

Lynden, J.W. Baronesse van. *In het oerwoud van Suriname*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, 1948, N.

Legêne, P.M. *Waar kindertranen worden gedroogd*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, 1949, N.

Lynden, J.W. Baronesse van. *Twee vrienden*. Zeist: Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente, [1949], N.

Schiel, Ruth. *Flügel des Charadius*. Tübingen und Stuttgart: Rainer Wunderlich Verlag Hermann Leins, [1949], R.

Heerde, G. van. *Tussen poema's en piraten*. Den Haag: J.N. Voorhoeve, [1950], R.

Hoeven, J.A. van der. *De avonturen van Bettina Steekie, een malaria muskiet*. 's-Gravenhage: Belinfante, 19??, N.

Hoeven, J.A. van der. *Malaria: peristiwa Bettina Steekie, seekor njamoek malaria*. 's-Gravenhage: Belinfante, 19??, N.

Heerde, G. van. *Het goud van de Toemoek Hoemak*. Delft: W.D. Meinema, [1951], R.

Hulzen, Joh. Van. *De kaper van Nantes*. 's-Gravenhage: W. van Hoeve, 1950, R.

Legêne, P.M. *Swititaki; Een verhaal uit het donkere oerowud van Suriname*. Zeist: Het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergem., 1950, N.

Vries, Anne de. *De grote reis*. Den Haag: Van Goor, [1950], R. [Later verschenen onder de titel: *Op reis naar Suriname*.]

Jong, Cock de. *Joke en Wies naar Suriname*. Den Haag: Voorhoeve, [1951], R.

Menkman, H. *Hollandse bloemen: leesboek voor de Christelijke School: oorspronkelijke schetsen*. Amsterdam: H.J. Spruyt, [1951], Bl.

Coolsma, Dora. *Maar het kindje kwam*. Omslag en ill. Corrie van der Baan. Assen: Van Gorcum & Comp NV/G.A. Hak & H.J. Prakke, 1952 (Naar 't zonlicht toe, nr. 44), R.

Merwe, H. te. *Zendingstocht*. Delft: Meinema, [1952], N.

Schiel, R. *Onzichtbare vleugels*. [vertaald uit het Duits, *Flügel des Charadius*, door M.A.M. Renes-Boldingh]. Aalten: De Graafschap, [1952], R.

Legêne, P.M. *Kinderleed in de kleine boshut*. Zeist: Het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergem., 1953, N.

Franke, S. *Anansie: de avonturen van Heer Spin in Suriname*. Meppel [etc.]: Ten Brink, [1954], VB.

Vries, Anne de. *Dagoe, de kleine bosneger*. Nijkerk: Callenbach, 1954, N.

Capelle, M.C. *Nieuw-Guinea en de West*. Assen: Born, [1955], RV.

Jong, Cock de. *De gestolen armband*. Den Haag: Voorhoeve, [1955], R.

Meiden-Coolsma, Dora van der. *Verjarie*. Assen: Van Gorcum/ Hak & Prakke, 1955, R.

Renes-Boldingh, M.A.M. *Van een witte zuster en een klein zwart kindje*. Nijkerk: Callenbach, 1955, R.

Vries, Anne de. *Het kleine negermeisje*. Nijkerk: Callenbach, 1955, R.

Butner, C. *Aan de rand van het Surinaamse oerwoud*. Den Haag: Van Goor Zonen, [1956], R.

Butner, C. *Naar de Oelemari*. Den Haag: Van Goor Zonen, [1956], R.

Schilling, Ton. *Musketiërs voor de West: een verhaal over de grote Cottica-slavenopstand (1770-1774)*. Amsterdam: H. Meulenhoff, [1956], R.

Vermeire, D. *Aan de rand van het Surinaamse oerwoud: toneelspel naar het jongensboek van C. Butner*. z.p. z.j. [stencil, 30 pp.], T.

Vries, Anne de. *Panokko en de wildernis*. Nijkerk: Callenbach, [1956], R.

Vries, Anne de. *Panokko en de witte mensen*. Nijkerk: Callenbach, [1956], R.

Butner, C. *In de kankantrie*. 's-Gravenhage: G.B. van Goor, [1957], R.

Butner, C. *Sittigon*. 's-Gravenhage: Van Goor Zonen, [1957], R.

Franke, S. *Bij de Surinaamse bosnegers*. Hoorn: West-Friesland, [1957], R.

Butner, C. *Sportvliegers rond de wereld*. 's-Gravenhage: Van Goor, [ca. 1958], R.

Butner, C. *De powisi*. 's-Gravenhage: Van Goor, [ca. 1958], R.

Vries, Anne de. *Panokko*. Nijkerk: Callenbach, [1958], R.

Butner, C. *De gevreesde medicijnman*. Den Haag: Van Goor, [1959], R.

Meiden-Coolsma, Dora van der. *Kinderen van Suriname*. Assen: Van Gorcum/Prakke & Prakke, 1959, R.

Meiden-Coolsma, Dora van der. *Reginald*. Assen: Van Gorcum, 1959, R.

Butner, C. *Passagiers voor het oerwoud*. Den Haag: Van Goor, [ca. 1960], R.

Butner, C. *Goud in het slangenbos*. Den Haag: Van Goor, [1960], R.

Butner, C. *Sporen door het moeras*. Den Haag: Van Goor, [ca. 1960], R.

Arnoldus, Henri. *Joeko uit het land van de zon*. Illustraties van Carol Voges. Apeldoorn: M. Stenvert & Zoon, [1961] (Veldboek serie, B, deel 3), Voor het derde leerjaar van het R.K. lager onderwijs, R.

Butner, C. *Giftige pijlen en stenen bijlen*. Den Haag: Van Goor, [ca. 1961], R.

Butner, C. *De groene hel*. Den Haag: Van Goor, [ca. 1961], R.

Heerde, Gerrit van. *Licht op de zwarte weg*. Delft: W.D. Meinema, [1961], R.

Meiden-Coolsma, Dora van der. *Jan woont in Suriname*. Assen: Van Gorcum/Prakke & Prakke, 1961, R.

Butner, C. *Noodlanding in de groene hel*. Den Haag: Van Goor Zonen, [1962], R.

Sanderson, Ivan Terence. *Surinam*. New York [ook: Garden City, New York]: Doubleday, 1963, R.

Vries-Hamburger, Leen de. *Een verjaardag in Nederland*. 's-Gravenhage: Pax, 1963, R.

Vries-Hamburger, Leen de. *Een verjare in Suriname*. 's-Gravenhage: Pax, 1963, R.

Baan, Corrie van der. *Scherven brengen geluk: een verhaal uit Suriname*. Oegstgeest: Raad voor de Zending van de Nederlands Hervormde Kerk, Zendingsbureau, 1964, R.

Maynard-Fillerup, M. *De avonturen van Sonny, de weggelopen roti-pannekoek*. Zeist: Dijkstra, 1965, V.

Maynard-Fillerup, M. *Rosa, het Indiaanse kweekje*. Zeist: Dijkstra, 1965, N.

Rooy, Peter de. *Kees de onderstuurman*. Den Haag: Van Goor, [1965], R.

Vries, Anne de. *Twee meisjes uit de tropen*. Den Haag: Van Goor, [ca. 1965], R.

Maynard-Fillerup, M. *Vakantie op buiten*. Zeist: Dijkstra, [ca. 1966], R.

Maynard-Fillerup, M. *Mamio: verhalen, rijmpjes en raadseltjes*. Zeist: Dijkstra, [ca. 1966], Bl.

Merwe, H. te. *Coffy, de neger slaaf*. Delft: Meinema, 1966, N.

Butner, C. *Verdwaald in het oerwoud*. Alkmaar: Kluitman, [ca. 1967], R.

Butner, C. *Hallo Zanderij - hoort u mij?* Den Haag/Brussel: Van Goor, [1968], R.

Butner, C. *Feest in het bos: een avontuur van Caro en Tamara*. Hoorn: Westfriesland, [1969], R.

Butner, C. *De vreemde vogel: een avontuur van Caro en Tamara*. Hoorn: Westfriesland, [1969], R.

Butner, C. *In het oerwoud: een avontuur van Caro en Tamara*. Hoorn: Westfriesland, [1969], R.

Butner, C. *Door bossen en moerassen*. Hoorn: Uitgeverij Westfriesland, [1970], R.

Carpenter, Allan and Jean Currens Lyons. Consulting editor: John H. Nelson. *Surinam. (Enchantment of South America)*. Chicago: Childrens Press, [1970], E.

Floethe, Louise & Richard Floethe. *Jungle People: Story of the Brave Blacks of Surinam*. New York: Charles Scribners Sons, 1971, E.

Vries, Leonore de. *De trom van Jhanny Salwee*. 's-Gravenhage: NBLC, 1973, V.

Barnard, Henk. *Kon hesi baka: (Kom gauw terug)*. Bussum: Van Holkema & Warendorf, 1976, R.

Kleinveld, Jeanette. *Op reis in Suriname*. Amsterdam: Versluys, [1977], Versluys Basisinformatie 2a, V.

Selber, Martin. *Die Sklavenhändler*. Weimar: Gebrüder Knabe, [1978], R.

Selber, Martin. *De slavenhalers*. Vertaald [uit het Duits] door Alet Schouten. Antwerpen: Lotus, Turnhout: Brepols, 1978, R.

Smeets, Rosy. *Suriname kleurboek. Er is wat aan de hand in Nederland: tien voorleesverhalen*. Utrecht: Stichting Landelijke Federatie van Welzijnsstichtingen voor Surinamers, 1979, VB.

Verbeecke, W. *Boppo, Knopies beste vriend*. Hoorn: Westfriesland, [1979], R.

Voorhoeve, Jan. *Dikke Ikke en de rest: Spinverhalen uit de West*. Amsterdam/Antwerpen: Kosmos, [1979], VB.

Boonstra, Gert (samensteller). *Liedjes en versjes voor buitenlandse en Nederlandse kinderen*. Tweede druk. [Middelburg]: R[egionaal] P[edagogisch] C[entrum] Z[eeland], 1980, Bl. [Jaar van eerste druk onbekend.]

Pelgrom, Els [= Else Koch]. *De drie Japies*. Amsterdam [etc.]: Kosmos, 1980, R.

Spier, Peter. *People*. Garden City, N.Y.: Doubleday, 1980, Stripverhaal.

Vries, Anne de. *Panokko omnibus*. 5e dr. [1e dr. van de afzonderlijke verhalen: 1955-1957.] Nijkerk: Callenbach, [1980], R/Bl.

Vries, Leonore de. *Mijn eigen telboek*. Tekeningen: Soekidjan Irodikromo. [Paramaribo:] Stichting Volksboekwinkel i.s.m. het Jeugd Lektuur Projekt van het CCN, 1980, Telboek.

Barnard, Henk. *Hier wonen goedgeefse mensen*. Bussum: Van Holkema & Warendorf, 1981, E/N.

Dorrestijn, Hans. *De rooie vuurtoren: of Vrijdag en de andere wilden*. Amsterdam/Antwerpen: Kosmos, 1981, R.

Tiesema, Bob. *Enkele reis of retour*. Bussum: Van Holkema & Warendorf, 1981, R.

Koopman, J. *Avonturen met Anansi de Spin*. Amsterdam: Mulder Holland BV, 1982, VB.

Mulder, Bas. *De grote kleine man: een stripverhaal naar het leven van Pater P. Donders*. Geïllustreerd door Rihana Jamaludin. [Paramaribo:] Stichting Kinderkrant Suriname, 1982, V/Stripboek.

Charles, J.B. [= Willem Hendrik Nagel]. *Naar de barbiesjes*. Amsterdam: De Bezige Bij, 1983, R.

Spier, Peter. *Mensen, mensen, wàt een mensen*. Vertaald [uit het Engels] door L.M. Niskos. Rotterdam: Lemniscaat, 1984, Stripverhaal.

Melissen, Hans en Stasia Cramer, *De familie Wijntak*. Den Haag: Leopold, 1985, R.

Mierlo, Hans Ludo van. *Een merkwaardige drieling*. Zutphen: Thieme, 1985, R.

Sapotille, Mani [= Michiel van Kempen]. *Het tweede gezicht; vijftien vertellingen voor Surinaamse jongeren en andere volwassenen*. Illustraties: Doel Soekinta. Paramaribo: De Volksboekwinkel, 1985, VB.

Schellekens, Els en Roy Tjin, *Madrie in Suriname*. Houten: Het Wereldvenster, 1986, E.

Beatty, Noelle B. *Suriname*. Philadelphia: Chelsea House Publishers, 1988, Let's Visit Places and Peoples of the World, RV. [In 1997 herdrukt in de reeks Major World Nations.]

Banen, Jan. Met tekeningen van Alex de Wolf. *Een geheimzinnig huis: een verhaal*. Groningen: Dijkstra, 1989, V.

Vries, Anke de. *Kladwerk*. Rotterdam: Lemniscaat, 1990, N.

Kraker-van Abbema, Japke de. *Paradijs in tranen*. Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1992, R.

Briels, Jo. *Sterker dan de loekoeman*. Antwerpen: Unistad: 1993, R.

Kraker-Van Abbema, Japke de. *Elise, vlucht niet!*. Kampen: Kok Voorhoeve, 1993, R.

Visser, Bert. *Enkele reis Holland?*. Nijkerk: Callenbach, [1993], R.

Barnard, Henk. *De vondst*. Amsterdam: Leopold, 1994, R.

Leeflang, Winston [= Michiel van Kempen]. *Heer Slaapslurf: een verhaal*. Met tekeningen van Gerold Slijngard. Paramaribo: Lees mee, 1994, V.

Lieberg, Carolyn S. *Suriname*. [Chicago:] Children's Press, 1995, Enchantment of the World, RV.

Möller, Ingrid. *Ein Schmetterling aus Surinam: Die Kindheit der Maria Sibylla Merian*. Weinheim: Beltz & Gelberg, 1995, R.

Pascoe, Elaine. *Mysteries of the Rain Forest: 20th Century Medicine Man*. Amazon River Valley: Blackbirch Press, 1998, The New Explorers, E.

Verroen, Dolf. *Liever zwart*. Met illustraties van Guida Joseph. Houten: Van Holkema & Warendorf, 2001, R.

Williams, Colleen Madonna Flood & James D. Henderson. *Suriname*. S.I.: Mason Crest Publishers, 2003, Discovering South-America, RV.